

[בס"ד. ש"פ וקדה"ל, פרשת שקלים, מבד"ח אדר-שוני, ה'תשי"א*]
כי תשא את ראש בניי, מרע"ה דוקא רע"מ ורעה אמונה
אמונת או"ה (סידור) בניי, מקיף וצ"ל רעה, בפנימיות.

כי תשא את ראש בניי לפקדיהם ונתנו גר. וצ"ל דהול"ל כי תפקוד
את בניי, ומהו תשא ואת דאש דוקא, ולהבין זה הנה חוכן הפרשה
הם בני עונינים: שיקח משה מחה"ש מלאי"א לעבודה אה"מ. מצוה
לדורות לתת ככל שנה מחה"ש ללשכת המקדש ומשם היו מקריבים
קרבנות הציבור וכו', וכמפורש במשנה שקלים, והנה ענין דהראשון אינו
חייב תמיד כי משה נצטוו למנות את בניי ואינו ציורי לדורות,
ואדרכה, וכמאמר יואב שהשתמט ממנין בניי ענין הב שנגלקחו
מחנה"ש לארנים לא היי אלא פי"א, כמוכן. חז"ל הגי למדו רז"ל —
ומוכח ג"כ מדה"ב כד, ט — חייב תמיד בכל שנה ושנה לתת
מחנה"ש ושקריבו. גמנו קרבנות כ"י, ומנין כ"י בזה אינו נוגע כלל
לידע סכומם, ומשננו בכ"מ דגם לא מנין אותם. וא"ל קשה דמשטחיות
הלשון משמע דלכל עניני הפרשה שייכת ההקדמה דכי תשא את ראש
בניי.

וכללות הענין כזה (בעבודה) הוא, וככדי להקריב את הקרבנות ע"ג
המוכח, שהיי מקריבים אותם ואש שלמעלה אכיל קרבנין
ומהמת זה גם נה"ב שבכאור"א מישראל היי נחמט נכלל בקדושה עד
שכאור"א היי מקשו" דעתו וכינון לגרולת ה' להבטל אליו, ועתה נעשה
זה ע"י בתפלה שכתב קרבנות תקנים, הנה צ"ל מתחילת נתינת כח
וסייע ע"י מלמעלה. וזהו"ע שמשה רועה את האמונה ע"י תורה
וגמ"ת, וע"י נעשה הנשיאות והגבהת ראש בניי, ההגלה מלמטל"ע
ע"י הקרבנות והתפלה.

* המאמר שלפנינו — נעתק מנכתב"ק אדמו"ר שליט"א, שהתחיל לרשמו בעצמו, ולא
סיים לרשמו.
הנה"מ מהמאמר — ב"תוספת מ"מ — נרפסה לקמן ע"י כו ואילך.

ז) **וממשיך** בכתוב³¹ שש שינים יעבוד וכשבשיעית יצא לחפשי חנם,
דע"י השלמה העבודה עכשיו בשית אלפי שנין דהוי
עלמא³², דאף שזוהו זמן מוגבל, מ"מ ישלמו כו את כל העבודה, אזי יהי
מלאה הארץ דעה את ה"י³³, דעה דייקא, בחינת הדעת, וכאופן שכולם ידעו
אותי למקטנם ועד גדולם³⁴, דאף שהוא קטן, וגם לעתיד יהי קטן, מ"מ,
יהי אצל ענין הדעת, וכאופן דכמים לים מכסים, שהאור והגילוי יהי
ככולם בשורה. ויש לקשר זה גם המבואר בדרוש החז"ל³⁵ בענין צבאות
השם, דצבא יש כו ג פירושים, לשון זמן מוגבל, לשון יופי, ולשון חיל
וקבלת עול, דכן הוא גם בענין זה, דהגם שהעבודה היא בשית אלפי
שנין, במשך זמן מוגבל, צבא מלשון זמן מוגבל, מ"מ יש כו ששלימות
העבודה וכאופן דיופי, שכל עבודתו היא כשלימות, ככל הכחות הפנימיים,
כחות המקיפים, ולמעלה מבוחינת מקיפים, ועוד זאת שהעבודה היא מחוץ
קבלת עול, כפירוש הג', שזוהו ענינו של עבד עבוי. וע"י עבודה זו, שעל
ידה נעשה הפיכת השקר והקשר דערולם לקושי המשכ"כ³⁶, הרי משה
שבדורנו, שהוא כ"ק מור"ח אדמו"ר, יקשר את היחידה שלהם עם בחינת
יחידה שלו, שהיא טוענת עולך יחידה לחדוד³⁷, וע"י וכשבשיעית יצא
לחפשי חנם, דהיינו הגילוי ולעתיד, ע"י משה שהוא גואל ראשון וגואל
אחרון³⁸, שבמהרה בימינו ובעתה ידין גאלנו מהגלות האחרון המל, אשר
כו חושך כפול ומכופל, ויגאלנו³⁸.

31 פירשתנו כא, ב. וראה תו"א שבתורה הישי"ת ע' 125.)
32 ראה המשך תו"פ פ"י ואילך (סד"מ) תבאה.
33 ר"ה לא, א. וראה גם תו"א פרשתנו שם ע' 119 ואילך.
34 ד. ותו"א רנב, א. שער הפסוקים להאריז"ל פ' ויחל.
35 ע"ג.
36 ישע"י יא, ט.
37 ירמ"י לא, לג.
38 המשך באתר לגני הישי"ת פ"י (סד"מ) חסר הסיים (תוס"פ).
39 חסר הסיים (תוס"פ).

בס"ד. ש"פ ויקודל, פרשת שקלים, מכה"ח אר"שנו, ה'תש"א

(הנחה בלתי מוגה)

כ"י תשא את ראש בני ישראל, וצריך להביי, דהול"ל כי תפקוד את בני ישראל, ומהו דיוק הלשון כי תשא, וגם כי תשא את ראש רוקא. והנה, רש"י פירש כשתפוז לקבל סכום מנינם לרעה כמה הם, אל תמסם לגלגלת (כדי שלא יהי בהם נגף), אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותמנה את השקלים ותדע מנינם, ולפי פירוש זה, הנה הענין דכי תשא אינו מצוה כי אם דבר תרשות, ובמדרש איתא שאמר הקב"ה למשה לך מנה את ישראל כול (ואופן המנין יהי ע"י מחצית השקל כרי שלא יהי בהם נגף), היינו שזוהי מצוה. אך גם לפי המדרש, הרי זו מצוה זמנית, ולא ציווי לדורות, ואדרבה, וכמאמר יואב יוסף ה' אלוקי אבותי אל העם כהם וכהם גוי, שהשתמט ממנין בני ישראל. עוד יש כמה ענינים בתלמודים מפרשה זו, דכתיב, ולקחת את כסף הכיפורים ותתן אותו על עבודת אוהל מועד, הן ארונים שניעשו כרי, והיינו, שאף שנתנית מחצית השקל עבד, הארונים לא הי' אלא פעם אחת, שהו"ע זמני, מ"מ, נעשה מזה ענין תמיד, שהרי המשכן קיים לעד ולעולמי עולמים. ועוד למדים מפרשה זו (ומורה ג"כ מדר"ב כד, ט"ז) מצוה מחצית השקל לדורות, חייב המידי ככל שנה ושנה לתת מחצית השקל ללשכת המקדש, ומשם היו מקריבים קרבנות הציבור וכו', וכמפורש קמשתה שקלים, אמנם, בהענין דמחצית השקל לדורות, החיוב הוא רק נתינת מחצית השקל, ובהו אינו נוגע כלל מנין בני לידע סכומם, ומשמע בכ"מ דגם לא מני אותם, וא"כ יקשה, במשמחיות לשון הפרשה משמע

- 1) על רשימת הנחה שבאוליון ספורית
- 2) תורה שלמה תכ"א מילואים ס"א.
- 3) חובה תמידית - תיקן ר"ק אומר"ר
- 4) תש"א ל, טז.
- 5) פרש"י שם.
- 6) ראה סוטה ט, טע"א. ועוד.
- 7) ראה ירושלמי שקלים פ"א ה"א. רמב"ן
- 8) ר"פ תשא.
- 9) ר"פ תשא.
- 10) מקומות שבוחרתה הקדומת. רמב"ם
- 11) ה"ל שקלים רפ"א. ועוד.
- 12) פ"ד ה"א. רמב"ם ה"ל שקלים
- 13) פ"ד ה"א. ועוד.
- 14) פ"ד ה"א. ועוד.

ולקבלין שייכות ענין זה למשה רביא מתימנא דוקא, אשר לו נאמר, כי תשא את ראש זה יתנו גוי מחה"ש, הנה נק' הוא רע"מ ע"ש שרועה את האמונה ה' ומפנים אותה. כי אמונה מצ"ע יכולה להיות בדרך מקיף, ונגבא אפוס מחתרתא ר"ק, וברקתא אפשר למצוא בכא"א, כבכלי עסק שאף שמאמין שהוא הולוין לך כה גוי, בכ"ז מתעמק בחתובלות שהם מבלבלים אותו מח"ע ושיעורים הקבועים גם לבי"ע, שה"ז דבר הירפוני. וכן ביישבי אותה שמאמין שזוהו ח"י ורצונו של הק, אלשמצולית בלימוד ועושה חיל, ה"ז מתפאר בזה, ואצ"ל כשולמד ע"פ זה, ובמילא, לפעמים יטה את העין, ובלבד שידע"ו מ"מ ונ"מ על העליונה. ולכן צריך להמשיך את האמונה בפנימיות בכתות נפשו שיתנהגו כפועל מתאים לאמונתו. וזהו נעשה דק"א ע"י התבוננות אל"כא דנפשא וחקע מח' כחוקק כרי שהתולדה מזה לא יהיו דמיונות שדא.

וכמה היא ההתבוננות, הנה ידוע, החילוק באמונה הבאה ע"י ח"י, והתקרה והיא אמונת חסדי אר"ה, ואמונת בני"י ממכ"ע וסוכ"ע. חיות המתלבש ונפרט לפרטים, ובמילא העולא מציאות אלא שבטל הוא להחיות המתלבש בחוכו, שם אלקים, סוכ"ע מקיף כללי למעל מהטו"ר ומתחלקות, אמונת בני"י. וה"ז ג"ע הטעם שלא נזהרו אצלם על השתוף.

- 1) = דומא קרי"א.
- 2) = מתורה ועבודת.
- 3) = לבעלי עסק.

כט שי"פ ויקהל, פ' שקלים, מכה"ח אר"שנו, ה'תשי"א

שעושה היפך רצון העליון, הרי הוא מבקש מהש"ת שיצליח בענין זה

עצמו שהוא היפך רצון העליון. וכדקת"ו²² יכול כאר"א למצוא זה בעצמו,

תן בעלי עסק רותן וישיב אוהל, בן אלו שנמצאים בד' אמות של תורה

ורתן אלו שנמצאים בד' אמות של תפלה — כי יש בהם ג"כ הענין

דגבא אפום מחמתא ורומא קריא. וכמו בעלי עסק שאף שמאמין

שהוא הנותן לך כח גוי²³, כפי"ז מתפלל מתחבלות, גם בעלי עסק, וכפרטיות יותר,

מתורה ועבודה ושיעוריים הקבועים גם לבעלי עסק. וכפרטיות יותר,

שכאשר מצליח בעסקו, ואח"כ יש אדם ענין שאינו כרבעי (סאיז) עפעט

ניתן אזורי, אזי חושב מחבולות כו'. והיינו, שאף שהצליחו השי"ת

בעסקו ועשה מגשמוהו ורחמייהו, עיי"ז שנתן ממנו מעשר או חומש

(או מה שבניתיים) לצדקה, והרי מצות צדקה היא המצוה היחידה שעלי

אומר השי"ת וכתובי נא בואת גוי²⁴, והרי השי"ת בטוח הוא, ומי"מ

חושב מחבולות כו', שזוהו דבר והיפוכו, כמו גבא אפום מחמתא

רחמנא קריא. וכן ביושבי אוהל שמאמין שהתורה היא חכמתו ורצונו

של הקב"ה, וכשמצליח בלימודו ונעשה חיל ה"ה מחפאר כזה, ואין

צריך לומר כשלומד על מנת זה, ולמלא לפעמים על דרך כשו"ט שבביל

שתהא ידו על הצלחה. וכי"כ עובדים לפעמים על דרך כשו"ט שבביל

עסקם בחנות, ובלי זהה שאינם עוסקים במ' הצננות לתפילה

רומא קריא
פ' ויקהל
כ"ג
ש"פ ויקהל
פ' שקלים
מכה"ח אר"שנו
ה'תשי"א

כלכל עניני הפרשה שייכת ההקדמה דכ"י תשא את ראש בניי, היינו,

דכ"י תשא גו' הוא תנאי ועיקר בכל עניני הפרשה.

כ) ורוענין הוא, דהנתי בענין ומחצית השקל הוא ככרי להקריב את

הקרבנות וכללות הענין כזה בעבודה הוא, שעיי"ז שהיו דאכיל

מקריבים אותם עיי"ז תלוכת, להכלל באש שלמעלה, כחי' ארי דאכיל

קורבניה¹², ונהג מחמת זה גם נה"כ שבכאור"א מישאל ה"י תמנע ונכלל

בקרוביה¹³, ע"י שכאור"א ה"י מקשר דעתו וכינתו לגדולת ה' להטיל אליו

ועתה נעשה זה עיי"ז התפלה¹⁴, שכנגד קרבות תקונים¹⁵ אך צריך להיות

משה, ואתפשטותא דמשה ככל דרא¹⁶, כי תשא את ראש בניי, כי משה

הוא רביא מהימנא¹⁷, שרועה דן ומפונס¹⁸ את האמונה, כמישי¹⁹ ורעה

הוא רביא מהימנא²⁰, ועי"ז נעשה הנשיאות והגבהת ראש בניי,

אמונה, עיי"ז תורה וגמ"ת, שרועה דן ומפונס את האמונה ורעה

היינו ההעלאה מלטה למעלה עיי"ז הקרבות והתפלה.

ג) ולרביץ שייכות ענין זה למשה רביא מהימנא דוקא, אשר לו נאמר

כי תשא את ראש גו' זה יתנו גו' מחצית השקל, ונהג מה

שמשה נקרא רביא מהימנא עיי"ז שרועה את האמונה דן ומפונס אותה,

הוא¹⁹, כי אמונה מצד עצמה יכולה להיות בדרך מקיף, כמאמר²⁰ גבא

אפום מחמתא רחמנא קריא, דאף שהוא גנוי, שגודע אפילו מגולן,

כח כי תשא

כלכל עניני הפרשה שייכת ההקדמה דכ"י תשא את ראש בניי, היינו,

דכ"י תשא גו' הוא תנאי ועיקר בכל עניני הפרשה.

כ) ורוענין הוא, דהנתי בענין ומחצית השקל הוא ככרי להקריב את

הקרבנות וכללות הענין כזה בעבודה הוא, שעיי"ז שהיו דאכיל

מקריבים אותם עיי"ז תלוכת, להכלל באש שלמעלה, כחי' ארי דאכיל

קורבניה¹², ונהג מחמת זה גם נה"כ שבכאור"א מישאל ה"י תמנע ונכלל

בקרוביה¹³, ע"י שכאור"א ה"י מקשר דעתו וכינתו לגדולת ה' להטיל אליו

ועתה נעשה זה עיי"ז התפלה¹⁴, שכנגד קרבות תקונים¹⁵ אך צריך להיות

משה, ואתפשטותא דמשה ככל דרא¹⁶, כי תשא את ראש בניי, כי משה

הוא רביא מהימנא¹⁷, שרועה דן ומפונס את האמונה, כמישי¹⁹ ורעה

הוא רביא מהימנא²⁰, ועי"ז נעשה הנשיאות והגבהת ראש בניי,

אמונה, עיי"ז תורה וגמ"ת, שרועה דן ומפונס את האמונה ורעה

היינו ההעלאה מלטה למעלה עיי"ז הקרבות והתפלה.

ג) ולרביץ שייכות ענין זה למשה רביא מהימנא דוקא, אשר לו נאמר

כי תשא את ראש גו' זה יתנו גו' מחצית השקל, ונהג מה

שמשה נקרא רביא מהימנא עיי"ז שרועה את האמונה דן ומפונס אותה,

הוא¹⁹, כי אמונה מצד עצמה יכולה להיות בדרך מקיף, כמאמר²⁰ גבא

אפום מחמתא רחמנא קריא, דאף שהוא גנוי, שגודע אפילו מגולן,

אמ"ת
פ' ויקהל
כ"ג
ש"פ ויקהל
פ' שקלים
מכה"ח אר"שנו
ה'תשי"א

אמ"ת
פ' ויקהל
כ"ג
ש"פ ויקהל
פ' שקלים
מכה"ח אר"שנו
ה'תשי"א

אמ"ת
פ' ויקהל
כ"ג
ש"פ ויקהל
פ' שקלים
מכה"ח אר"שנו
ה'תשי"א

אמ"ת
פ' ויקהל
כ"ג
ש"פ ויקהל
פ' שקלים
מכה"ח אר"שנו
ה'תשי"א

טשו"ע י"ד ט"ס רמז ובני"ג שם.
(22) ראה טה"מ עט"ת שם (ט"ע ערב).
עקף תי, ית.
(23) מברא מג, טע"ב ואל"י.
מלאכי ג, י. תענית ט, א. וראה
(24) ראה תניא ספ"ג.

והוא י"ד הנ"ל בהוספות לת"א קרא, א
ואל"י ד"ה הנ"ל במאמר אד"ו חק"ג ח"א
ע קטן ואל"י; מאמר אדמ"ר האמצעי
שמות ח"ב ע' ח"ט ואל"י; אור"ח תשא ע'
אחלת ח"ל ע' קטן ואל"י; שם ע' אחתעט ואל"י;
סח"מ ח"ל ע' קטן ואל"י; חזני"ז ע' קפ"א
תפ"ל ע' קטן ואל"י; תשי"א ע' 183 ואל"י.
והוא גם לקרי"ת ואמתן ד"ה וידעת הא'
ובאורוי, ועוד.
(16) חקרי"ז חסי"ב (ק"ב א).
(17) תניא פמ"ג.
(18) חולים ל"ג.
(19) בכל תנא לקמן — ראה ד"ה כי
תשא עט"ת (סח"מ עט"ת ע' רס ואל"י).
(20) ברכות סג א' לפי גירסת הענין יעקב).
(21) ב"ק ע"ט, ב (ובפשי"ט).

ש"פ ויקהל, פ' שקלים, מבח"ד אר"שני, ה'תשי"א לא

לזה בנפש הו"ע החיות כללי שמח"י את הגוף כולו בהשוואה בלי
התחלקות בין ראש ורגל. והזו שישיראל נקראים מאמינים לפי שיש בהם
האמונה בבחי' סוכ"ע. אמנם יש אמונה נעלית עוד יותר, שהיא האמונה
בבחי' האלקות שלמעלה גם מסוכ"ע, שהרי גם בחי' סוכ"ע יש לו ע"פ
ידם שלילי לעולמות, דכ"ן שאומרים שבחי' זו אינה בגדר עצמן, הרי
אף שאינם בגדר עולמות, מ"מ, הא גופא שמתקיימים בחי' זו לעולמות
ואומרים שאין זה בגדר עצמן, הרי זה יחס שלילי ע"פ. אך באמת
הרי לא דוה עיקר האלקות מה שהעולמות מתהווים ממנו, ומוזה מוכן
שעצמותו ומהותו ר"ת הוא למעלה גם מיחס שלילי לעולמות. וענין זה
שישיראל נקראים בני מאמינים הוא מצד האמונה בבחי' עצמות ומהות
א"ס כ"ה שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע, ואמונה זו היא ירושה מאברהם
אבינו, ראש למאמינים.³⁵

ויש להוסיף. שגם באמונה בבחי' ממכ"ע יש הפרש בין ישראל
לאומות העולם. וע"ד שאינו דומה עולם העשי' שבכ"ע לעשי'
שבאצילות, כמובן בפשטות מזה שיש פרסא בין אצילות לכ"ע, והאר
שע"י הפרסא הוא בחי' אור חדש³⁶ ועב"ז הוא בענין האמונה, דכ"ן
שביראל ישנה האמונה בבחי' סוכ"ע ולמעלה ממנו, הרי גם האמונה
שלחם בבחי' ממכ"ע היא כסוג אחר.

ה' וביאור הענין הוא, דהנה בחי' ממכ"ע נקרא בשם דיבור העליון³⁷,
דכ"ש שהדיבור הוא כשבכל הזולת, היינו שהוא בחי'
גילוי אל הזולת ובגוד הזולת, ועוד זאת שיש בו הפסק, כמ"ש ע"פ
לדבר וע"ת לחתום מלדבר, עב"ז הוא בבחי' ממכ"ע, שהוא חגילתי אל
הזולת ויש בו התחלקות. ועולם הדיבור נקרא בשם ער"פ אלקים³⁸,
ששייך לשם אלקים, והיינו, שבאשר שם הו"י הוא בהעלם ושם אלקים
הוא בגלוי, איי נקרא עיר אלקינו, בחי' עולם הדיבור, שיש בו התחלקות
כ"ל. וכזה יוכן גם הפסוק³⁹ (המובא בחסידות⁴⁰) שכלי נח לא נצטור על

- (34) ראה תו"א מג"א צט, ב. לקי"ת שה"ש ת, א.
- (35) ראה שו"ת פ"י, ת (ג). ראה שו"ת פ"י, ת (ג).
- (36) עץ חיים שער מב (שער דרדשי אבי"ט) פ"ג. תו"א וראו י"א, א ואילן. ובכ"מ.
- (37) סה"מ"צ להצ"ע שו"ת ע"ד 27. ובכ"מ.
- (38) ע"פ קה"ל ג, ו.
- (39) תהלים מת, ב.
- (40) ראה תו"א וראו נ, ב ואילן. סה"מ היש"ת ע"י 139 ואילן. ד"ה לא הו"י י"ט לישואל כ"ט"ז באב תשי"מ. ועוד.
- (41) רמ"א אר"ת סק"ז ס"א. דרכי משה.
- (42) סה"מ"צ להצ"ע נט, ב. אור"ת נח (כ"ד ג) תנת, א ואילן. אור"ת בראשית (כ"ד) תתשס"ד, ב. סה"מ"צ תוכי"ע י"ט. שם ע' ז

כי תשא 5

ד' וכמה היא ההתבוננות, הנה ידוע החילוק באמונה הבאה ע"י
חכמת התקירה והיא אמונה חסידית אנומה העולם⁴¹, ואמונת
בני ישראל, ראמונת חסיד אור"ע היא בבחי' ממכ"ע, שהוא החיות
המחלש ונפטי לפיטם, וכמ"ל העולם מצאיות אלא שבטל הוא
להחיות המתלבש בחסון, והו"ע שם אלקים. ואמונת בני"ה היא כבחי'
סוכ"ע, מקיף כללי למעלה מהשור"ד ומהתחלקות, וכפשיטת יותר, יש
באמונה ג' ענינים⁴², האמונה בממכ"ע, האמונה בסוכ"ע, והאמונה בבחי'
העצמות שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע. בהי"ת, האמונה הבאה ע"י חכמת
התקירה שישנה גם באור"ע, אמונה נעלית יותר שהיא ביראל דקא
שנקראים מאמינים, ועוד זאת, מה שישיראל נקראים בני מאמינים⁴³,
שזוהי האמונה שבאה בירושה מאברהם אבינו.

וביאור הענין, דהנה, בחי' האמונה הוא אמונה המושגת גם
בשכל אנושי, והיא האמונה בבחי' ממכ"ע, כמאר"ל⁴⁴ מה
הנשמה ממלאה את הגוף כך הקב"ה ממלא את העולם, ודאדם נקרא
עולם קטן⁴⁵, וכריאתה באר"י⁴⁶ כל מה שבא באדם כרא בעולם,
והעולם נקרא גוף גדול⁴⁷, ולכן כשם שהנשמה ממלאה את הגוף, שהגוף
מ"ע"י הוא דומם וכל חיותו היא מהנשמה, כך גם החיות בעולמות הוא
חיות אלקית, ואותן ההוכחות שיש על חיות הנפש בגוף, יש גם על
החיות האלקית שבעולם. אמנם, אף שענין זה מושג בשכל, מ"מ צריך
לענין האמונה, מפני שגשמות וחומריות הגוף מכסה ומעלים על השכל.
וכפי שרואים במחש, שמצד ריבוי השיקוע גמאות ר"ל עושים דברים
שאדם עובר עבירה אא"ל ננס כו רוח שטות, אלא גם השכל רואה⁴⁸, אין
אין חסד ורחמים, שהחיות שולטים ומושלים עליהם⁴⁹, ראה"ע, וצ"ל
לכן, ההשגה בלב אינה מספיקה, וצריך להיות גם ענין האמונה, אבל
דכ"ה חסד ורחמים הוא למעלה מן העולמות, וטוב ומקיף את כלם בשוה
(דלא כמו בחי' ממכ"ע שיש בו התחלקות בין עולם ועולם), והדוגמא

- (27) ראה סידור (עם דא"ת) שער תג, א. ראו ברכות י, א.
- (28) ראה שבת צז, א. שמו"ר פ"ג, ה.
- (29) ראה ויק"ר פ"ד מדרש תהלים קנ, א.
- (30) תחומא פקודי ג. תקי"ז חס"ט קנ, ב.
- (31) ספ"א.
- (32) מורה נבוכים ח"א פ"ב.
- (33) סוטה ג, א.
- (34) ראה סידור (עם דא"ת) שער תג, א. ראו ברכות י, א.
- (35) תחומא פקודי ג. תקי"ז חס"ט קנ, ב.
- (36) רמ"א אר"ת סק"ז ס"א. דרכי משה.
- (37) עץ חיים שער מב (שער דרדשי אבי"ט) פ"ג. תו"א וראו י"א, א ואילן. ובכ"מ.
- (38) סה"מ"צ להצ"ע שו"ת ע"ד 27. ובכ"מ.
- (39) ע"פ קה"ל ג, ו.
- (40) תהלים מת, ב.
- (41) ראה תו"א וראו נ, ב ואילן. סה"מ היש"ת ע"י 139 ואילן. ד"ה לא הו"י י"ט לישואל כ"ט"ז באב תשי"מ. ועוד.
- (42) רמ"א אר"ת סק"ז ס"א. דרכי משה.
- (43) סה"מ"צ להצ"ע נט, ב. אור"ת נח (כ"ד ג) תנת, א ואילן. אור"ת בראשית (כ"ד) תתשס"ד, ב. סה"מ"צ תוכי"ע י"ט. שם ע' ז
- (44) רמ"א אר"ת סק"ז ס"א. דרכי משה.
- (45) עץ חיים שער מב (שער דרדשי אבי"ט) פ"ג. תו"א וראו י"א, א ואילן. ובכ"מ.
- (46) סה"מ"צ להצ"ע שו"ת ע"ד 27. ובכ"מ.
- (47) ע"פ קה"ל ג, ו.
- (48) תהלים מת, ב.

(ו) וְדַמְתָּ עם היות שיש בישראל כל הכהונות שבאמונה, לא רק האמונה בכח"י מצמית ומתורה א"ס ב"ה, מ"מ צריכים הם למשה רע"א מהימנא, שיפרנס בהם את האמונה. והיינו: לא מביעי האמונה בכח"י עצמיה"ה א"ס ב"ה, שלדיוותה ירושה בלבד, הרי אפשר שתשאר בהעלם, ומשה צריך לגלותה מן ההעלם א"י הגלוי, אלא גם האמונה בכח"י סוכ"י, אפשר שתשאר בכח"י מקיף, וצריך שמשה ימשיך אמונה זו בפנימיות. ויתרה מזו, שגם האמונה בכח"י מ"מ"ע המושגת בשכל צריך להיות בה הענין דרעה אמונה, כדי שתחזרו כלל הענינים הפנימיים, עד למחשבה דיבור ומעשה, ולול"י זאת אפשר להיות גנבא אפוס מתחרתה רחמנא קריא בפשטות, כאמור, שמצד השיקוע בתאוות, אפשר לעשות דברים כאלה שגם חסידי אור"ע אינם עושים, ועל זה היא פעולת משה, רע"א מהימנא, שזו ומפרנס את האמונה. והיינו לפי שבמשה כתוב⁴⁶ כי מן המים משיתתה, מכח"י המים העליונים שלמעלה מהשמים ושמי השמים שהם כח"י סוכ"י, ולכן יכול להמשיך גם את האמונה בכח"י עצמיה"ה א"ס ב"ה. ואמונה זו ממשיך משה בישראל דוקא, לפי שמצד שרשם יש בהם כח"י אמונה זו (וכמנה"ל⁵⁰ בענין כי תקנה עכר עברי, שדוד כמו קנין שאינו דבר חדש, אלא רק גילוי החללים⁵¹).

(ז) וַעֲפִיז יוכן ג"כ ענין מחצית השקל. דהנה בענין מחצית השקל אמרו רז"ל⁵² מטבע של אש הראה לו הקב"ה למשה ואמר לו זה יתנו, בזה יתנו, וליינו, שע"י נתינת מחצית השקל מלמטה, כח"י אתערותא דלתתא, מהשיכים מלמעלה כח"י מטבע של אש, אתערותא דלעילא, אמנם זוהי רק כח"י אתערול"ע שהאתערול"ת מגעת לשם, שהיא בערכה ונמשכת על ידה, ועי"ז נמשך אח"כ כח"י אתערול"ע שאין אתערול"ת מגעת לשם. ועי"ז המכוא"ל כענין רעוּתא דלבא, שיש בזה כ"י בחינות⁵³. יש כח"י ועי"ז הכאה ע"י החתוכנות, היינו שעם היותה למעלה מהשגה, מ"מ"ה נמשכת ע"י החתוכנות. ויש כח"י רעו"ל שאינה באה ע"י החתוכנות, אלא היא בעצם הונמנה כו'. וזוהו ענין מחצית השקל בשקל הקודש, קודש דייקא, שלמעלה מקודש, כידוע⁵⁴.

(49) שמתה ב. י. וראה תו"א משפטים ע"י ריש עיג. ד"ה ואלו המשפטים שנה זו פ"ד (50) ד"ה ואלו המשפטים שם. (51) ראה תו"א משפטים פה, ד ע"י ב. (52) תו"ל ותו"ש ד"ה. (53) דאה ד"ה ע"מ עט"ת שם ע"י רסח. ד"ה וקבלו יהודים תופי"ז (ס"ה) תופי"ז ע"י קזי. תשי"א ע"י 186) וש"יג. תחומא תשא ט. פריש"י תשא ל. יג. ועוד.

השיתוף, ולכאורה, כיון שישראל נצטוו על השיתוף משום שהאמת הוא כן, א"כ, מרוע לא נצטוו בני נח על השיתוף, אך הענין הוא, שכני נח שרשם הוא בכח"י ממכ"י, וכבחי"ה ממכ"י, עולם הדיבור, ישנו ענין זההתלקות, וכמ"ש⁴⁸ אשר חלק ה' אלקיך אותם לכל העמים גו', ולכן בעשה מזה אצלם ענין השיתוף, דקרו ל"י אלקא דאלקיא⁴⁹. וכל זה הו"ע הדיבור, כח"י ממכ"י. אמנם, כח"י סוכ"י הו"ע השתכחה, שמתשבה אין לה הפסק ומטוטט תמיד, ועוד זאת, שהמתשבה היא לכוש המיוחד עם הנפש. וזהו⁴⁵ הטעם שאמונה דאור"ע היא נכח"י ממכ"י והאמונה דישראל היא בכח"י סוכ"י, כי, אור"ע שרשם משם אלקים, כח"י ממכ"י, עולם הדיבור, משא"כ ישראל שרשם⁵⁰ בכח"י סוכ"י, עולם המתשבה, כמאמר⁴⁶ ישראל על במתשבה. ומה שיש בישראל האמונה * גם בהכח"י שלמעלה מסוכ"י, הרי זה מפני שישראל עמו במתשבה, כידוע הפירושי' כמאמר ישאל על במתשבה, שעלו בדרגא הכי נעלית * שבמתשבה, שלמעלה מכל הגלויים. ועוד זאת, ששרשם הוא למעלה * מענין המתשבה לגמרי, דהנה, גם כח"י עלו במתשבה, הרי זה בכלל מתשבה, אלא שהיא כח"י נעלית כמתשבה. ועי"ד מאוד⁴⁶ מחשבתו של ישראל קדמה לכל דבר, הנה אף שקדמה לכל דבר, מ"מ, מייחסים מתשבה זו לכל דבר, אלא שקדמה לכל דבר. אמנם, שרש הנשמות הוא למעלה מענין המתשבה לגמרי, למעלה גם מכח"י היותר נעלית שבמתשבה, ועד שלא שייך לומר על זה ענין של קדימה לכל דבר, כיון שאין שייכות ביניהם כלל. וזהו שאמרו רז"ל⁴⁸ במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, היינו, שההמלכה על המתשבה עצמה היא עם נשמות ישראל, שמתה מוכן שהנשמות הם למעלה מענין המתשבה לגמרי. והיינו, שהענין דישראל על במתשבה הוא בגלוי, אבל שרשם הוא למעלה מזה, שענין במי נמלך כו'. ומצד שרשם בכח"י זה יש בהם ענין האמונה גם בכח"י עצמות ומהות א"ס ב"ה.

(45) ראה סידור (עם דא"ח) שער הליג בעומר שתי, א ואל"י. אור"ת ג"ד ח"ב ע"י תחקינו ואל"י. ועוד. (46) ב"ד פ"א, ד. (47) ראה לקי"ת ש"ה ש"י, ד ואל"י. (48) סה"מ ה"ש"ע ע"י 17. ע"י 27. תשי"ג ע"י 74. וכ"ל"מ. (49) רות רבה פ"ב, ג (בשינוי לשון קצת). (50) חק"י ע"י קנה ואל"י. ד"ה נאחי לגי תשי"ג פ"ג (ס"ה) תשי"ג ע"י פ. חיים סה"מ שבת ע"י רפ"י ואל"י. ל"ה מיט רבם תשי"ז פ"ג (ס"ה) תשי"ז ע"י ג. ת"מ סה"מ חשון ט"ז שבא ואל"י. וכ"ל"מ. (43) ואתחנן ד' יט. וראה רמ"ג לוח"ג רפ"ו. ב. הרבא כחמ"ע ואתח"ת שבתה"ד הקודמת. (44) סוף מחתה.

[בס"ד. פורים, ה'תשי"א*]

לקבל היהודים את אשר כרי ומקשה הרבי דנפלא הדבר כרי וכזמן הגלות כרי וכפרט זמן המן שהייתה הגזרה כרי ואז דוקא קיימו מה שקבלו כבר. ומתוך שאז היו במסנ"פ כל השנה. והנה למה נצרך דוקא לעבודה במסנ"פ כדי לייקיים את אשר החלו כבר, יש להקדים ביאר ענין את אשר החלו שקאז על זמן מ"ח, שההידוש במ"ח הי' כידוע נתינת התומ"צ בגשמיות דוקא, היינו לכטל הגזירה דכני ונמי לא ירדו כרי, ולכן ניתנו לנשמות בגופים דוקא בחכום יחד. וגם בתומ"צ צ"ל חכום ענין הגשמי שבוה והרוחניות, היינו שעושהו מצוה, וג"ז רק אחרי היזכור בגלות. ולכן גם בקיום התומ"צ יש כמה אופנים, והראשיים שנושה התומ"צ במצות אנשים מלומדה בלא חיות או שלא לשמה ע"מ שייעשוני רב וכי"ב שאי"ז חיות, או פחד אלק' שאי"ז חיות אלא אדרבה צמצום וכי"ז. ב' שעושה הנ"ל מפני אהבת הוי' בחיות גדול שזהו מצד נשמתו שמתפשטת ומתגברת, שבכלל זהו עבודה מפני הטבע או הרגל שנושאה טבע או עבודה שע"פ טו"ד, ויש גם למע' מן הטו"ד שאינו מציאוח כפי"ע אלא שרוצה לקיים רצון הכוונה. והנה ע"ד חילוקים אלו ישנם גם בתורה עצמה. תורה כ"י לרעה את המעשה, שזהו דוקא התכלית, ובמילא יש בוה הגבלות, הל' זוג כחג וכי"ב, ודוקא בארכעא מתנונן. לילמוד החורה לעצמו אשר אז באהבתה ישגה תמיד מפני חנולתה מצ"ע עכ"פ ע"פ טו"ד. ולמעלה מברנ"ל לשמה באמת לשם החורה, היינו למעלה מטו"ד, שאז מחבר ג"י החורה דמחל' נפקת לשרשה בק"ב. וע"י מה יוכל להיות זה ג"כ ע"י שמראה בעצמו כך שמסנ"פ. וצ"ל תמיד החתכותות החורה במקורה, דהנה לכאורה אפ"ל

(* המאמר שלפנינו — נתקן מנוכחתי"ק אדמו"ר שלישי"א, שהתחיל לרשמו בצעמו, ולא סיים רשימתו.
בשנת תשמ"ט הגי' כ"ק אדמו"ר שלישי"א את המאמר — ונרפס לקמן ע' לו ואילן.

ההפרש בין קדוש לקדש, דקדוש הוא ההמשכה, ומכאור בענין הקדוש ברוך הוא, דאף שקדוש הוא לשון הפרשה, שהוא קדוש ומוכדל, מ"מ הרי הוא גם ברוך ונמשל, וכמורמו גם בכך שקדוש הוא בוא"ו המורה על ההמשכה⁵⁵, והיינו, שהוא בגדר סוכ"ע עכ"פ, משא"כ קדש היא מילה בגרמ⁵⁶, שווה כחי' שלמעלה גם מסוכ"ע, וזהו נתנו איש כופר נפשו, שע"י נתינת מחצית השקל נמשך כחי' עצומה ית', מצד כחי' היחידה שבנפש וכחי' יחיד המלוכש ביחידה שבנפש⁵⁷, ששרושו בעצומה ית' כנ"ל. ועל זה אמר כי תשא את דוקא, שזהו שמשו רבינו מנשא ומגבי' את ראש בני ישראל⁵⁸, שעיי"ז⁵⁹ ולכל להיות הענין דכופר נפשו, שהי"ע במשכת עצמות ומחזות א"ס ב"ה.

וכבוד יוכן מה שאוד"ל במדרש⁵⁹ שאמר משה להקב"ה, אודות מצות מחצית השקל מה יהי' עמה בדורות הבאים. ואמר לו הקב"ה, שלכן כתב כי תשא לשון עתיד, דלכאורה אינו מוכן מדוע שאל משה על מצוה זו דוקא, אך הענין הוא, שבמצוה זו נכלל כללות ענין עבודת האדם, שזהי"ע הקרבנות שהביאו ממחצית השקל, שע"ז מתמצט והנ"כ נכלל בקדושה, והיינו, שמתמצט מה שאי אפשר להתברר, ומה שאפשר להחבר נכלל בקדושה, ועד שהעבודה היא באופן דונתנו איש בנפש נפשו. שעיי"ז מגיעים לכהי' שקל הקדש, קדש מילה בגרמי, והיינו, שנמשך לא רק כחי' ממכ"ע, ולא רק כחי' סוכ"ע, אלא גם כחי' עצומה ית' דכולל קמ"י כלא חשיב⁶⁰, ולכן שאל משה על מצוה זו דוקא מה יחי' לדורות הבאים, ועל זה ענה לו הקב"ה שהוא כותב בחורה כי תשא כלשון עתיד, והיינו דקאי גם על כל הדורות דאתפשטות דמשנה בכל דור, ומשה שבכל דור ודור ימשיך לא רק בחי' ממכ"ע, ולא רק בחי' סוכ"ע, אלא גם כחי' עצומה א"ס ב"ה, דכולל קמ"י כלא חשיב, ואין עוד מלבדו⁶¹.

55 ואה לקי"ת תוריע כב. ג. כד. ב. ליי"ש תשא. שחת ש"פ תשא תשמי"ז (התורהוידות תשמי"ז ח"ב ע' 673 ואילן).
56 דח"ע צד ב.
57 לקי"ת פ' ראה כה, א. סה"מ תרצ"ז.
58 וראה אה"ת תשא ע' איתחלת. וראה ע' 57 ושי"ע.
59 דח"ע צד ב.
60 דח"ע א"א, ב. ע"פ נציאל ד, לב.
61 ואתנון ד, לב.